

РЕШЕНИЕ

№ 42420

гр. София, 17.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав, в
публично заседание на 08.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **12066** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 13, ал. 9 от Закона за енергетиката /ЗЕ/.

Образувано е по жалба на "Е. Юг" (ЕР Юг) ЕАД, ЕИК[ЕИК], седалище и адрес на управление в [населено място], [улица], чрез процесуален представител юрисконсулт П. С., срещу Решение № Ж-944 от 16.10.2025 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР/Комисията), с което на основание чл. 22, ал. 1, ал. 5 и ал. 7 от ЗЕ във вр. с чл. 147, ал. 2 от Наредба № 3 от 21.03.2017 г. за лицензиране дейностите в енергетиката, на дружеството са дадени следните указания: 1. В тримесечен срок от получаване на решението да извърши необходимите технически мероприятия и монтира електромерно табло за обекта на Д. Н. П., находящ се в [населено място], общ. Р., обл. П., на границата на собственост на имота й съгласно разпоредбите на чл. 35, ал. 5 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи и чл. 120, ал. 1 от Закона за енергетиката; 2. В едномесечен срок след приключване на дейностите по т. 1 да предостави на КЕВР доказателства за изпълнението им.

В жалбата са изложени две групи доводи - за нищожност, алтернативно за незаконосъобразност на посоченото решение на КЕВР. Твърди се, че същото е издадено извън материалната компетентност на Комисията, която е превишила законовите си правомощия, разглеждайки жалба, която е извън регулаторния ѝ обхват по чл. 22 и чл. 76 от ЗЕ. Според жалбоподателя Комисията се е намесила в частноправни договорни отношения, като спора относно местоположението на средството за търговско измерване (СТИ) е предмет на договора за присъединяване по чл. 104а от ЗЕ. Едностранното задължаване на дружеството да измести СТИ представлява незаконосъобразно изменение на техническите условия за присъединяване,

извършено в нарушение на чл. 20а от Закона за задълженията и договорите. Сочи се, че актът на КЕВР нарушава и чл. 266 от ЗЗД, тъй като задължава лицензианта да извърши дейност без уреждане на заплащането, накърнявайки принципа на равнопоставеност и имуществените интереси на електроразпределителното дружество. Отделно от това, дружеството оспорва извода, че СТИ не отговаря на изискванията на чл. 120, ал. 1 от ЗЕ. Твърди, че административният орган не прави разлика между легалните понятия „граница на имота“ и „граница на собственост на съоръженията“, като се цитира практика на ВКС (Решение № 75 от 25.03.2013 г. по гр. д. № 864/2012 г.). Акцентираща, че СТИ е монтирано в съответствие с приложимата нормативна уредба към момента на присъединяването (чл. 93, ал. 1 от Закона за енергетиката и енергийната ефективност - ЗЕЕЕ (отм.)), като разпоредбата на чл. 120, ал. 1 от ЗЕ няма обратна сила. Тъй като СТИ е разположено законосъобразно, неговото преместване по желание на клиента съставлява допълнителна услуга, която се заплаща по утвърден ценоразпис. Отделно се твърди, че актът е лишен от мотиви съгласно изискването на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. КЕВР бланкетно приема, че е налице „отказ“ за изместване, докато кореспонденцията доказва, че дружеството е изразило готовност за преместване, но при условие на заплащане от страна на клиента. Сочи се, че Комисията не е дала отговор на основния въпрос: дължи ли се такса за преместването, когато съществуващото СТИ отговаря на закона. В заключение се подчертава, че съгласно Общите условия, клиентът е длъжен да осигурява достъп до СТИ за отчет. Субективното нежелание на заинтересованата страна да изпълнява това свое задължение не може да бъде основание за безвъзмездно изместване на съоръженията, тъй като никой не може да черпи права от собственото си противоправно поведение. С тези доводи се иска от съда да прогласи нищожността, алтернативно да отмени обжалваното Решение № Ж-944 на КЕВР. Претендират се разноски.

Ответникът - Комисия за енергийно и водно регулиране, чрез процесуалния си представител юрисконсулт К., оспорва жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Представя писмени бележки.

Заинтересованата страна – Д. Н. П., редовно призована, не се явява и не се представлява. Не ангажира становище по оспорването.

Административен съд София-град, III отделение, 75 състав, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Заинтересованата страна – Д. Н. П., е собственик на недвижим имот в [населено място], общ. Р., обл. П.. Съответно същата е клиент на ЕР Юг за обект с ИТН 1242023.

На 20.05.2024 г. г-жа П. е подала искане до ЕР Юг за изнасяне на електромера (СТИ) извън границите на имота ѝ.

На 14.07.2025 г. е подадено последващо искане за преместване на захранващите проводници преди СТИ, намиращи се на покрива, поради планиран ремонт на къщата.

Последвала е кореспонденция, вследствие на което, за удовлетворяване на исканията на клиента, от ЕР Юг е изискана такса – за изнасяне на СТИ до имотната граница и за обезопасяване на работно място и допускане до работа от присъединителни съоръжения, собственост на ЕР Юг на страна ниско напрежение.

На 25.07.2025 г. е подадена жалба от Д. П. до КЕВР, регистрирана под № Е-11ИН-00-379. В жалбата е изразено несъгласие с местоположението на СТИ, отчитащо доставяната електрическа енергия в обекта, както и захранващите имота проводници, част от съществуваща въздушна линия ниско напрежение, като се настоява за тяхното изместване поради извършването на предстоящи ремонтни дейности.

На 04.08.2025 г. КЕВР е изпратила жалбата на ЕР Юг за становище и предоставяне на документи оп случая.

На 12.08.2025 г. е постъпило писмено становище от ЕР Юг, в което дружеството заявява, че СТИ е разположено върху фасадата на жилищната сграда. Това присъединяване е извършено в периода на действие на Закона за електростопанството (преди 1999 г.), когато нормативната уредба не е предвиждала задължително монтиране на електромерите на имотната граница. Относно техническото състояние на захранването, операторът посочва, че то се осъществява чрез проводник тип ПВО 2x1x6 мм 2, който е в изправност и напълно обезпечава предоставената мощност за обекта. Във връзка с искането на г-жа П. за промяна или премахване на електрозахранването заради планиран ремонт на покрива, от ЕР Юг уточняват, че съществуващото захранване отговаря на всички норми и по никакъв начин не пречи на извършването на строителните дейности. Дружеството допълва, че ако клиентката прецени, че е необходимо допълнително обезопасяване на зоната за работа, операторът може да окаже съдействие. В този случай тя трябва да заяви платена услуга по утвърден ценоразпис за обезопасяване на работното място и допускане до работа при съоръжения ниско напрежение, собственост на дружеството. По въпроса за изнасянето на СТИ на границата на имота, провокирано от нежеланието на клиентката да осигурява достъп за отчет, операторът се позовава на чл. 21, ал. 1 от своите Общи условия. Там е разписано, че когато съоръженията са поставени в имота при действието на стария закон, клиентът е длъжен да предоставя достъп на служителите за отчитане, контрол и поддръжка. Към настоящия момент инвестиционните планове на ЕР Юг не предвиждат проект за безплатно изнасяне на електромера в този обект. Поради тази причина г-жа П. е била уведомена чрез електронна кореспонденция, че преместването на СТИ на границата на имота е възможно единствено като платена от нея услуга. Като допълнителен аргумент дружеството посочва, че от 01.10.2025 г. в [населено място] започва изграждането на система за дистанционно отчитане. След финализирането на този проект задължението на потребителите да осигуряват физически достъп до електромерите за ежемесечен отчет ще отпадне. В заключение дружеството счита, че е предложило на клиента различни варианти за действие, съобразени с нейните искания, но до момента тя не е предприела стъпки за реализирането на нито един от тях. На 09.10.2025 е представен изготвен доклад по жалбата от дирекция "Електроенергетика и топлоенергетика", описващ констатираните в производството обстоятелства, събраните доказателства и следващите се от тях изводи и заключения.

Докладът е отразен в протокол № 298 от 16.10.2025 г. и приет по т. 1 от дневния ред на Комисията.

С издаденото Решение № Ж-944, предмет на настоящата съдебна проверка, е прието, че съществуващото положение на СТИ не отговаря на изискванията на чл. 120, ал. 1 от ЗЕ и чл. 35, ал. 1 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, тъй като СТИ трябва да е монтирано до или на границата на имота на клиента в електромерно табло, а в случая електромерното табло е разположено вътре в имота и е монтирано върху фасадата на жилищната сграда. В решението Комисията детайлизира правната рамка, като се позовава на разпоредбата на чл. 35, ал. 1 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, която определя границата на собственост на съоръженията при ниско напрежение — това са именно изходящите клеми на СТИ. Приема, че за да бъде спазен законът, таблото трябва да е на имотната граница по такъв начин, че захранващите кабели след него да навлизат директно в имота на потребителя. Аргументи са намерени в разпоредбата на чл. 35, ал. 5 от същата наредба, която потвърждава, че мястото на монтаж (до или на границата) се определя от мрежовия оператор, но в рамките на нормативно установеното изискване за

местоположение. По въпроса за заплащането, Комисията е посочила, че местоположението на електромерите е законоустановено. Привеждането на съоръженията в съответствие с действащия Закон за енергетиката е задължение на дружеството и не може да се третира като допълнителна „услуга“, която клиентът трябва да заплаща. Тъй като СТИ са собственост на оператора, именно той носи отговорността те да бъдат разположени законосъобразно.

С тези мотиви Комисията е осъществила контролните си правомощия по чл. 22 от ЗЕ и Наредба № 3, като с оспорения административен акт е дала на електроразпределителното дружество следните задължителни указания: 1. В тримесечен срок от получаване на решението да извърши необходимите технически мероприятия и монтира електромерно табло за обекта на Д. Н. П., находящ се в [населено място], общ. Р., обл. П., на границата на собственост на имота й съгласно разпоредбите на чл. 35, ал. 5 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи и чл. 120, ал. 1 от Закона за енергетиката; 2. В едномесечен срок след приключване на дейностите по т. 1 да предостави на КЕВР доказателства за изпълнението им.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в законоустановения срок, пред надлежен съд и от надлежна страна, за която е налице пряк и непосредствен интерес от обжалване на решението на КЕВР, поради което е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материалноправните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Съгласно чл. 76 от ЗЕ Комисията контролира съответствието на извършваните лицензионни дейности с условията на издадените лицензии, като извършва превантивен, текущ и последващ контрол. По силата на ал. 4, т. 2 от посочената разпоредба КЕВР контролира съответствието на изпълнението на лицензионната дейност с условията на лицензията, включително изпълнението на задълженията за предоставяне на достъп до мрежите, както и правилното прилагане на условията за предоставяне на достъп. С оглед на това и предвид разпоредбата на чл. 22, ал. 1, т. 1 от ЗЕ, според която КЕВР разглежда жалби на ползватели на мрежи и съоръжения срещу оператори на преносни и разпределителни мрежи, съдът намира, че решението е издадено от компетентен орган и при наличието на кворум - с три гласа "за", от които два гласа на членове на Комисията със стаж в енергетиката.

Неоснователно с жалбата се отрича материалната компетентност на Комисията. Твърдението, че спорът е чисто частноправен и касае единствено договора по чл. 104а от ЗЕ, игнорира публичноправния характер на енергийното регулиране. Местоположението на СТИ не е въпрос на свободно договаряне, а е предмет на императивна законова регламентация (чл. 120, ал. 1 от ЗЕ). Разглеждането на жалбата от КЕВР не е намеса в частни отношения, а упражняване на контрол върху оператора на мрежата за спазване на лицензионните му задължения. Следователно актът е издаден в рамките на материалната компетентност на КЕВР и не е нищожен.

Решението е обективизирано в предвидената в закона писмена форма, като в противоречие със становището на ЕР Юг съдържа мотиви, които дават възможност да се разберат фактическите и правни основания за издаването му. В обстоятелствената му част са изложени достатъчно съображения в тази посока, позволяващи да се направи както извод за конкретните мотиви, от които органът се е ръководил при вземането на решението, така и да се извърши преценка за законосъобразност на акта.

Спазена е процедурата по провеждане на административното производство, регламентирана в глава IX, раздел I от Наредба № 3/21.03.2013 г. за лицензиране дейностите в енергетиката, като при проверката са събрани всички необходими доказателства за изясняване на обстоятелствата по нея, както изисква чл. 144, ал. 1 от Наредбата. Спазени са изискванията на чл. 145 и след приключване на проверката е изготвен доклад и проект на решение, в които се отразяват обстоятелствата по жалбата, становището на проверяваното лице, събраните по административната преписка доказателства, правните и фактическите констатации по жалбата. Към доклада и проекта на решение са приложени всички събрани по административното производство доказателства. Докладът, проектът на решение, жалбата и преписката по нея са представени на председателя на комисията, който с резолюция е определил внасянето им за разглеждане на жалбата и решаването ѝ от комисията в закрито заседание, видно от Протокол № 298 от 16.10.2025 г. от проведеното закрито заседание на Комисията.

Оспореното решение е постановено при спазване на материалния закон.

Съгласно лицензионните задължения на ЕР Юг, произтичащи от издадената му лицензия за разпределение на електрическа енергия, електроразпределителното дружество присъединява обекти на клиенти към електроразпределителната мрежа при спазване изискванията на законодателството в областта на енергетиката, а именно Закона за енергетиката и Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи.

Съгласно чл. 120, ал. 1 от ЗЕ електрическата енергия, доставена на крайни клиенти, се измерва със средства за търговско измерване - собственост на оператора на електропреносната мрежа, оператора на съответната електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа, разположени до или на границата на имота на клиента. Легална дефиниция на понятието "Средства за търговско измерване" се съдържа в § 1, т. 58 от ДР на ЗЕ - "технически средства за измерване, които имат метрологични характеристики и са предназначени да се използват за измерване самостоятелно или свързано с едно или повече технически средства и които се използват при продажбата на електрическа и топлинна енергия или природен газ". Съгласно чл. 35, ал. 1 от Наредба № 6/2024 г., когато електрическата енергия се доставя на обект за потребление от съоръжения на оператор на електроразпределителна/затворена електроразпределителна мрежа на ниво ниско напрежение, границата на собственост са изходящите клеми на средствата за търговско измерване или изходящите клеми на разположените непосредствено след тях предпазители или прекъсвачи. Според ал. 5 на чл. 35 на същата наредба, електромерните табла се монтират до или на границата на имота на заявителя на място, определено от съответния мрежови оператор.

Правилно с оспореното решение е прието, че за да бъде спазени тези императивни правила, СТИ за обекта на клиента трябва да бъде монтирано до или на границата на имота. В случая електромерното табло е разположено вътре в имота на клиента и е монтирано върху фасадата на жилищната сграда, което не се оспорва от електроразпределителното дружество. Т.е. посочените по-горе нормативни изисквания не са спазени.

Дружеството твърди, че СТИ е монтирано законосъобразно съгласно действащия тогава ЗЕЕЕ (отм.) и настоящият закон няма обратна сила. Този аргумент е несъстоятелен. Разпоредбата на чл. 120, ал. 1 от ЗЕ има непосредствено действие. Тя цели унифициране на условията за измерване на територията на цялата страна и премахване на зависимостта на оператора от достъп до частни имоти. Фактът, че съоръжението е монтирано законно преди 1999 г., не освобождава лицензианта от задължението да го приведе в съответствие с новите императивни изисквания на закона, когато е сезиран от клиента. От електроразпределителното дружество не са представени доказателства да е налице обективна невъзможност за монтиране на СТИ на по-близко разстояние до имотната

граница. Всъщност спорно в случая е законосъобразността на изисканата от ЕР Юг цена за услугата по преместване на СТИ. В тази насока съдът споделя становището на КЕВР, че местонахождението на средствата за търговско измерване (СТИ) е императивно определено от закона. От друга страна, операторът на мрежата притежава собствеността върху измервателните уреди и по закон е длъжен да поддържа тяхното местоположение съобразно действащия Закон за енергетиката. Следователно, преместването на електромера на нормативно определеното място не представлява търговска услуга, а е изпълнение на законово предписание, поради което операторът не може да изисква заплащане на такса от потребителя.

По отношение на останалите възражения в жалбата:

Цитираното решение на ВКС е неотносимо в настоящия случай, доколкото не отменя императива на чл. 120, ал. 1 от ЗЕ. Законът изисква СТИ да бъде на границата на имота, за да се гарантира визуален контрол и достъп на оператора без навлизане в чужда собственост. Ако СТИ е вътре в имота (на фасида), то границата на собственост (клемите на електромера) не съвпада с границата на имота, което поставя оператора в състояние на нарушение на ЗЕ. Както се посочи, привеждането му в съответствие е задължение на собственика на съоръженията – оператора.

Защитната теза на жалбоподателя не се подкрепя и от цитираните от него разпоредби от ЗЗД. Както вече се посочи, когато едно съоръжение не отговаря на законовите изисквания за местоположение, неговото преместване не е търговска услуга по смисъла на ЗЕ, а задължително предписание за отстраняване на несъответствие. Нормираната с чл. 266 от ЗЗД възмездност на труда не може да дерогира публичното задължение на лицензианта да поддържа мрежата си в съответствие със закона за своя сметка, особено когато СТИ е негова собственост. Дружеството твърди, че не е отказало изместване, а само е поискало заплащане на съответната цена. Но условната готовност за изпълнение (срещу недължимо плащане) е равностилна на незаконосъобразен отказ да се изпълни законово задължение.

Що се отнася до твърдението, че клиентът „черпи права от противоправно поведение“ (нежелание за осигуряване на достъп), същото е некоректно. Клиентът има право да иска законно разположение на СТИ. Нуждата от ежемесечен физически достъп до частен имот е именно проблемът, който законодателят е разрешил, като е регламентирал изнасянето на таблата на границата на имота.

В обобщение съдът намира иницирираното от ЕР Юг оспорване на Решение № Ж-944 на Комисията за неоснователно. Дължимо е отхвърлянето му.

При този изход на спора на ответника се дължи юрисконсултско възнаграждение на основание чл. 143, ал. 3 от АПК, определено на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 37 от ЗПП, във връзка с чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ (редакция на разпоредбата, ДВ, бр. 53 от 2025 г., в сила от 01.10.2025, в сила от 1.10.2025 г.), в размер на 200,00 лв.

На основание чл. 143, ал. 4 от АПК, заинтересованата страна също има право на разноски, но такива не са заявени, поради което съдът не дължи произнасяне по присъждането им.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, административен съд С. -град, III отделение, 75 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на "Електроразпределение Юг" ЕАД срещу Решение № Ж-944 от 16.10.2025 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране.

ОСЪЖДА "Електроразпределение ЮГ" ЕАД да заплати на КЕВР сумата от 200,00 /двеста/ лева, представляваща разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от получаването му.

Препис от решението да се изпрати на страните по реда на чл. 137 АПК.

Съдия: